

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан гуманітарно-педагогічного
факультету

_____ Шинкарук В.Д.
«__» _____ 2018 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри педагогіки
Протокол № __ від «__» _____ 2018 р.
Завідувач кафедри педагогіки

_____ Р.В. Сопівник

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС ДИСЦИПЛІНИ
«КЕРІВНИК ЗАКЛАДУ ОСВІТИ»**

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Спеціалізація «Управління навчальним закладом»

Галузь знань 01 «Освіта, педагогіка»

Спеціальність 011 «Освітні, педагогічні науки»

Спеціалізація «Педагогіка вищої школи»

Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»

Спеціальність 035 «Філологія»

Галузь знань 23 «Соціальна робота»

Спеціальність 231 «Соціальна робота»

Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробники: д.пед.н., професор кафедри педагогіки Ніколаєнко С.М.,

к.пед.н., доцент кафедри педагогіки Виговська С.В.

Київ – 2018 р.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан гуманітарно-педагогічного
факультету

_____ Шинкарук В.Д.
«__» _____ 2017 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри педагогіки

Протокол № __ від «__» _____ 2017 р.

Завідувач кафедри педагогіки

_____ Р.В. Сопівник

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КЕРІВНИК ЗАКЛАДУ ОСВІТИ»**

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Спеціалізація «Управління навчальним закладом»

Галузь знань 01 «Освіта, педагогіка»

Спеціальність 011 «Освітні, педагогічні науки»

Спеціалізація «Педагогіка вищої школи»

Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»

Спеціальність 035 «Філологія»

Галузь знань 23 «Соціальна робота»

Спеціальність 231 «Соціальна робота»

Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробники: д.пед.н., професор кафедри педагогіки Ніколаєнко С.М.,

к.пед.н., доцент кафедри педагогіки Виговська С.В.

Київ – 2018 р.

1. Опис навчальної дисципліни «Керівник закладу освіти»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітній ступінь	Магістр	
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування», 01 «Освіта, педагогіка», 23 «Соціальна робота», 03 «Гуманітарні науки»	
Спеціальність	073 «Менеджмент», 011 «Освітні, педагогічні науки», 231 «Соціальна робота», 035 «Філологія»	
Спеціалізація	«Управління навчальним закладом» «Педагогіка вищої школи»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов’язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	4	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	1	-
Семестр	1,2	-
Лекційні заняття	23 год.	14 год.
Практичні, семінарські заняття	22 год.	14 год.
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	75 год.	92 год.
Індивідуальні завдання	-	-
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –	2/1 год. 4 год.	- -

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни «Керівник закладу освіти» є отримання студентами сучасних теоретичних знань стосовно правових засад створення та діяльності навчальних закладів України всіх рівнів, вивчення особливостей, завдань, змісту та вимог до діяльності керівника закладу освіти (ЗО), умов організації та планування його праці, опанування нормативно-правових та організаційно-педагогічних засад управлінської діяльності, а також формування певних вмінь та навичок щодо застосування на практиці норм чинного законодавства в роботі на керівних посадах у ЗО.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні **знати:**

- теоретичні аспекти формування законодавства про надання послуг у сфері

освіти;

- правову характеристику різних видів ЗО;
- перелік нормативно-правових актів, які входять до законодавчої бази ЗО;
- види суб'єктів господарювання, що надають послуги у сфері освіти;
- майнову та фінансову основи діяльності суб'єктів господарювання у ЗО;
- нормативно-законодавчі акти, що забезпечують діяльність керівника ЗО, орієнтовні посадові обов'язки керівника ЗО, структуру апарату управління ЗО та роль керівника в його удосконаленні;

- методи аналізу ефективності управління навчально-виховним процесом;
- сучасні технології та стилі управління;
- умови планування роботи ЗО на навчальний рік;
- моделі та умови прийняття управлінських рішень;
- етичні норми та критерії оцінювання управлінської діяльності керівника ЗО;

уміти:

- оперувати положеннями законів України, підзаконних нормативних актів, що приймаються у встановленому порядку органами державної влади та місцевого самоврядування;

- аналізувати зміст нормативно-правових актів, визначати їх недоліки та надавати пропозиції щодо їх вдосконалення

- раціонально планувати та організовувати навчально-виховний процес;
- використовувати технології продуктивного управління;
- приймати оптимальні педагогічні рішення та впроваджувати ефективні технології управління у ЗО;

- планувати роботу ЗО на навчальний рік, розробляти план перспективного розвитку НЗ;

- складати професіограму керівника НЗ.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальнотеоретичні основи законодавчої бази управління закладами освіти

Тема 1. Теоретико-методологічні основи законодавства України про освіту

Глобальні виклики світу. Типи сучасних держав. Роль освіти і науки в світі та українському суспільстві. Теоретико-методологічні основи творення законодавства про освіту. Передумови виникнення економіки знань Конституція і закони України про освіту.

Тема 2. Сучасне законодавство про освіту

Історичні витоки законодавства України про освіту. Роль і місце керівника закладу освіти в реалізації законодавства про освіту. Поняття суб'єктів господарювання, які надають послуги у сфері освіти.

Тема 3. Перспективи законодавчого забезпечення розвитку вищої освіти

Сучасний стан вищої освіти в Європі і світі. Законодавство України про вищу освіту. Національна рамка кваліфікацій. Управління закладом вищої освіти (ЗВО). Професійне самовдосконалення керівника ЗВО. Шляхи модернізації та головні напрямки інноваційного розвитку вищої освіти. Законодавче забезпечення наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності у ЗВО.

Тема 4. Стан та перспективи законодавчої діяльності вищих навчальних закладів

Головні напрямки розвитку вищої освіти України. Особливості нового Закону України «Про вищу освіту» 2014 року. Програма розвитку університетів наук про життя в рамках програми «Європа – 2020». Стратегічна програма розвитку НУБіП України «Голосіївська ініціатива – 2020».

Змістовий модуль 2. Законодавче забезпечення діяльності навчальних закладів

Тема 5. Перспективи розвитку та законодавчого забезпечення професійно-технічної освіти

Стан та перспективи законодавчого забезпечення діяльності професійно-технічних ЗО. Закон України «Про професійно-технічну освіту» та проект Закону «Про професійну освіту». Головні напрямки інноваційного розвитку професійно-технічної освіти. Керівник професійно-технічного ЗО.

Тема 6. Законодавче забезпечення діяльності загальних середніх, дошкільних, позашкільних та інтернатних закладів освіти

Загальна середня, дошкільна і позашкільна освіта – основа розвитку української освіти. Законодавство про загальну середню освіту, структура і завдання. Вимоги до керівника ЗО. Проблеми законодавчого забезпечення діяльності позашкільних та дошкільних ЗО. Правове регулювання діяльності інтернатних ЗО.

Тема 7. Правове регулювання фінансово-господарської діяльності та організації роботи з охорони праці в закладах освіти

Законодавство України, яке регулює фінансово-господарську діяльність ЗО. Правове регулювання фінансово-господарської діяльності ЗО. Нормативно-правові акти з охорони праці та організаційні засади працеворонної роботи.

Тема 8. Зарубіжний досвід функціонування та законодавчого забезпечення діяльності закладів освіти

Сучасні тренди розвитку вищої освіти в Європі і світі. Університет штату Айова – класичний університет Америки. Україна і Болонський процес

Змістовий модуль 3. Загальнотеоретичні основи діяльності керівника закладу освіти

Тема 9. Нормативно-правові засади діяльності керівника закладу освіти

Законодавство України, яке регулює діяльність керівника ЗО. Функціональні обов'язки, контракт та посадова інструкція керівника ЗО. Структура управління університетом, посадові обов'язки проректорів.

Тема 10. Організаційно-педагогічні основи діяльності керівника навчального закладу

Управлінська діяльність керівника, організація праці і робочого місця. Основні організаційні форми управління ЗО. Критерії оцінювання управлінської діяльності керівника ЗО. Планування роботи ЗО.

Тема 11. Прийняття управлінських рішень у закладі освіти

Сутність, функції та вимоги до управлінських рішень, їх різновиди. Етапи прийняття управлінських рішень. Альтернативні рішення. Індивідуальний та колегіальний підхід до прийняття управлінських рішень в ЗО. Організація виконання управлінських рішень. Контроль за їх виконанням.

Тема 12. Керівник закладу освіти: індивід і особистість. Етика керівника закладу освіти

Професійно-кваліфікаційна характеристика керівника ЗО. Імідж керівника ЗО. Стиль керівництва, класифікація стилів керівництва, їх характеристика. Принципи і прийоми в діяльності керівника. Етичні проблеми організації навчально-виховного процесу. Професійна етика керівника ЗО. Аналіз та культура розв'язання конфліктів.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	Лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовий модуль 1. Загальнотеоретичні основи законодавчої бази навчальних закладів													
Тема 1. Теоретико-методологічні основи законодавства України про освіту	15	9	2	2	-	-	5	11	2	2	-	-	7
Тема 2. Сучасне законодавство про освіту	15	10	2	2	-	-	6	8	-	-	-	-	8
Тема 3. Перспективи законодавчого забезпечення	15	10	2	2	-	-	6	11	2	2	-	-	7

розвитку вищої освіти													
Тема 4. Стан та перспективи законодавчої діяльності вищих навчальних закладів	15	10	2	2	-	-	6	8	-	-	-	-	8
Разом за змістовим модулем 1	39		8	8	-	-	23	38	4	4	-	-	30
Змістовий модуль 2. Правове регулювання послуг у сфері освіти													
Тема 5. Перспективи розвитку та законодавчого забезпечення професійно-технічної освіти	15	10	2	2	-	-	6	9	1	1	-	-	7
Тема 6. Законодавче забезпечення діяльності загальних середніх, дошкільних, позашкільних та інтернатних навчальних закладів	15	9	2	2	-	-	5	9	1	1	-	-	7
Тема 7. Правове регулювання фінансово-господарської діяльності та організації роботи з охорони праці в навчальних закладах	15	9	2	2	-	-	5	8	-	-	-	-	8
Тема 8. Зарубіжний досвід функціонування та законодавчого забезпечення діяльності навчальних закладів	15	8	1	1	-	-	6	8	-	-	-	-	8
Разом за змістовим модулем 2	36		7	7	-	-	22	34	2	2	-	-	30
Змістовий модуль 3. Загальнотеоретичні основи діяльності керівника закладу освіти													
Тема 9.	15	11	2	2	-	-	7	12	2	2	-	-	8

Нормативно-правові засади діяльності керівника закладу освіти													
Тема 10. Організаційно-педагогічні основи діяльності керівника навчального закладу	15	12	2	2	-	-	8	12	2	2	-	-	8
Тема 11. Прийняття управлінських рішень у закладі освіти	15	11	2	2	-	-	7	12	2	2	-	-	8
Тема 12. Керівник закладу освіти: індивід і особистість. Етика керівника закладу освіти	15	11	2	1	-	-	8	12	2	2	-	-	8
Разом за змістовим модулем 3	45		8	7	-	-	30	48	8	8	-	-	32
Усього годин	120		23	22	-	-	75	120	14	14	-	-	92

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретико-методологічні основи законодавства України про освіту	2
2	Сучасне законодавство про освіту	2
3	Перспективи законодавчого забезпечення розвитку вищої освіти	2
4	Стан та перспективи законодавчої діяльності вищих навчальних закладів	2
5	Перспективи розвитку та законодавчого забезпечення професійно-технічної освіти	2
6	Законодавче забезпечення діяльності загальних середніх, дошкільних, позашкільних та інтернатних навчальних закладів	2
7	Правове регулювання фінансово-господарської діяльності та організації роботи з охорони праці в навчальних закладах	2
8	Зарубіжний досвід функціонування та законодавчого забезпечення діяльності навчальних закладів	1
9	Нормативно-правові засади діяльності керівника закладу освіти	2
10	Організаційно-педагогічні основи діяльності керівника навчального закладу	2
11	Прийняття управлінських рішень у закладі освіти	2
12	Керівник закладу освіти: індивід і особистість. Етика керівника закладу освіти	1

5. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

Перелік питань для підготовки до іспиту з дисципліни у першому семестрі

1. Вплив глобальних викликів на освіту та науку в світі й українському суспільстві.
2. Значення економіки знань у контексті глобалізаційних процесів.
3. Роль освіти і науки в світі та українському суспільстві.
4. Основи творення законодавства про освіту.
5. Основні принципи освіти (відповідно до Закону України «Про освіту»).
6. Права та обов'язки учасників навчально-виховного процесу.
7. Класифікація суб'єктів господарювання, які надають послуги у сфері освіти.
8. Правове регулювання фінансово-господарської діяльності закладів освіти.
9. Особливості керівництва закладом вищої освіти.
10. Зміни, передбачені новим Законом України «Про вищу освіту» (2014 р.).
11. Стратегія розумного, стійкого і всеосяжного зростання «Європа – 2020» (наукова складова «Горизонт – 2020»).
12. Напрями розвитку НУБіП України відповідно до програми «Голосіївська ініціатива – 2020».
13. Принципи інноваційної діяльності (за Й. Шумпетером).
14. Законодавче забезпечення й сучасні проблеми дошкільної освіти.
15. Законодавче забезпечення й сучасні проблеми загальної середньої освіти.
16. Законодавче забезпечення й сучасні проблеми позашкільної освіти.
17. Законодавче забезпечення й сучасні проблеми професійно-технічної освіти.
18. Законодавче забезпечення й сучасні проблеми вищої освіти.
19. Головні завдання інтернатних закладів освіти.
20. Головні напрямки розвитку дошкільної освіти.
21. Головні напрямки розвитку загальної середньої освіти.
22. Головні напрямки розвитку позашкільної освіти.
23. Головні напрямки інноваційного розвитку професійно-технічної освіти.
24. Головні напрямки інноваційного розвитку і шляхи модернізації та оновлення вищої освіти України.
25. Національна рамка кваліфікацій: мета, структура.
26. Нормативно-правові акти з охорони праці та організаційні засади працевохоронної роботи.
27. Сучасна система освіти в Європі і світі (країна на вибір студента).
28. Моделі дослідницьких університетів світу: гумбольдтська, нордична (скандинавська).
29. Критерії рейтингової оцінки університетської освіти.
30. Україна і Болонський процес.
31. Особливості нового Закону України «Про освіту».

32. Бюджетний кодекс та кошторис університету.
33. Податковий кодекс та особливості оподаткування закладів освіти.

Комплект тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Із наведеного переліку оберіть твердження, які можна віднести до глобальних викликів світу:
 - 1) швидке наростання екологічної кризи;
 - 2) динамізм процесів у кількісному і якісному планах;
 - 3) дефіцит традиційних природних ресурсів;
 - 4) поширення транскордонної злочинності;
 - 5) криза глобального економічного управління;
 - 6) складність у розумінні та ідентифікації;
 - 7) глобальна культурна криза.
2. Типи сучасних держав (за Е. Тоффлером):
 - 1) держава, яка базується на примусі;
 - 2) держава, яка базується на економічних стимулах;
 - 3) держава, яка базується на екологічних стимулах;
 - 4) держава, яка базується на нових знаннях;
 - 5) держава, яка базується на високому рівні функціонування суспільства.
3. До структури ВВП України входять:
 - 1) заробітна плата;
 - 2) видатки;
 - 3) бізнес;
 - 4) податки;
 - 5) прибутки.
4. Що із запропонованого переліку є стратегічним ресурсом поліпшення добробуту людей, забезпечення національних інтересів, зміцнення авторитету і конкурентоспроможності української держави на міжнародній арені:
 - 1) бізнес;
 - 2) освіта;
 - 3) капітал.
5. Конституція України визначає як обов'язкову:
 - 1) вищу освіту;
 - 2) загальну середню освіту;
 - 3) професійно-технічну освіту;
 - 4) післядипломну освіту.
6. Методологія законодавства про науку та освіту включає такі структурні компоненти:
 - 1) структуру;
 - 2) принципи;
 - 3) логічну організацію;
 - 4) управління;
 - 5) методи і засоби реалізації законів.

7. Встановіть відповідність між вузами та їх призначенням відповідно до Каліфорнійського «майстер-плану»:

ВНЗ

Призначення

1) Місцеві коледжі	А) діяльність спрямована на створення нових знань;
2) Масові університети	Б) діяльність зумовлюється специфікою конкретних секторів, які вони «обслуговують»;
3) Дослідницькі університети	В) готують фахівців найпоширеніших спеціальностей (лікарів, вчителів, медиків тощо).

8. Програма розвитку університетів наук про життя «Європа – 2020» спрямована на:

- 1) зростання рівня освіченості;
- 2) зростання економічних показників;
- 3) зростання стабільності;
- 4) зростання інклюзивності;
- 5) зростання капіталовкладень.

9. Із наведеного переліку оберіть типи професійно-технічних навчальних закладів:

- 1) професійно-технічне училище відповідного профілю;
- 2) коледж;
- 3) вище професійне училище;
- 4) професійний ліцей;
- 5) інститут;
- 6) університет.

10. Керівництво діяльністю державного професійно-технічного навчального закладу здійснює:

- 1) ректор;
- 2) директор;
- 3) проректор.

11. Колегіальним органом управління загальноосвітнім навчальним закладом є:

- 1) директор;
- 2) педагогічна рада;
- 3) методична комісія.

12. Цілеспрямований процес оволодіння систематизованими знаннями про природу, людину, суспільство, культуру та виробництво засобами пізнавальної і практичної діяльності, результатом якого є інтелектуальний, соціальний і фізичний розвиток особистості, що є основою для подальшої освіти і трудової діяльності – це:

- 1) вища освіта;
- 2) загальна середня освіта;
- 3) професійно-технічна освіта.

13. Встановіть відповідність:

Освітні рівні загальноосвітніх
навчальних закладів

Тривалість навчання

- 1) Початкова середня освіта
- 2) Базова середня освіта
- 3) Повна середня освіта

- А) 5 років;
- Б) 4 роки;
- В) 2 роки.

14. Вкажіть кількість кваліфікаційних рівнів, опис яких містить Національна рамка кваліфікацій:

- 1) 11;
- 2) 10;
- 3) 9.

15. Зазначте мінімальну й максимальну наповнюваність класу загальноосвітнього навчального закладу

<u>Наповнюваність класу</u>	<u>Кількість учнів</u>
А. Мінімальна	1). 3
Б. Максимальна	2). 5
	3). 7
	4). 10
	5). 15
	6). 20
	7). 25
	8). 30
	9). 35

16. Відповідно до Закону України «Про освіту» держава забезпечує бюджетні асигнування на освіту в розмірі не меншому ... відсотків національного доходу:

- 1) 20;
- 2) 10;
- 3) 7;
- 4) 5.

17. Встановіть відповідність:

<u>Світові стратегії розвитку університетів</u>	<u>Країни</u>
А. «Вшир» (breadth-strategy) – від якісної масової вищої освіти до університетів світового класу, передбачає вдосконалення національної системи вищої освіти, забезпечення її масовості та нарощення дослідницького потенціалу.	1) Німеччина
Б. «Вглиб» (depth-strategy) – від передових, піонерних досліджень світового рівня до університетів світового класу, передбачає розбудову на території країни за активної участі й фінансової підтримки держави невеликої кількості висококонкурентних дослідницьких університетів.	2) Китай
В. Комбінована стратегія (breadth-depth-strategy) передбачає поєднання двох	3) Країни Східної Азії
	4) Країни Західної Європи
	5) Країни Близького Сходу
	6) США
	7) Саудівська Аравія

зазначених стратегій.

18. Складниками індексу людського розвитку (ІЛР) є:

- 1) тривалість життя;
- 2) соціальна захищеність;
- 3) рівень грамотності дорослого населення;
- 4) зайнятість населення;
- 5) валове охоплення всіма видами навчання;
- 6) ВВП на душу населення.

19. Із наведеного переліку оберіть критерії діяльності дослідницького університету:

- 1) обсяг залучених позабюджетних коштів;
- 2) підготовка висококваліфікованих наукових кадрів;
- 3) поєднання освіти, науки, виробництва й інноваційної діяльності;
- 4) різноманітність спеціальностей та напрямів підготовки;
- 5) активна міжнародна діяльність.

20. Вкажіть джерела фінансування навчальних закладів:

<i>Заклад освіти</i>	<i>Джерело фінансування</i>
1. Дошкільні заклади освіти	А. Державний бюджет
2. Позашкільні заклади освіти	Б. Місцевий бюджет
3. Технікуми, коледжі	В. Обласний бюджет
4. Вузи (державні)	Г. Районний, міський бюджет
5. Загальноосвітні заклади освіти	Д. Позабюджетне фінансування

*Перелік питань для підготовки до іспиту з дисципліни
у другому семестрі*

1. Актуальні тенденції розвитку законодавства України про освіту.
2. Система державних органів управління освітою та їх функції.
3. Законодавчий фундамент діяльності керівника закладу освіти.
4. Вивчення особистості в системі управління.
5. Організація праці і робочого місця керівника.
6. Критерії оцінювання управлінської діяльності керівника закладу освіти.
7. Сутність поняття „управлінське рішення”.
8. Управлінське рішення як складова управлінського циклу.
9. Механізм розробки та впровадження управлінських рішень.
10. Етапи прийняття управлінських рішень.
11. Фактори, що впливають на прийняття управлінських рішень.
12. Моделі прийняття управлінських рішень.
13. Організація виконання управлінських рішень.
14. Професійно-кваліфікаційна характеристика керівника закладу освіти.
15. Імідж керівника закладу освіти.
16. Сутність поняття стилю керівництва.
17. Класифікація стилів управління, їх характеристика.
18. Умови формування індивідуального стилю управління керівника закладу освіти.

19. Гендерний аспект стилів керівництва у закладах освіти.
20. Професійна етика керівника закладу освіти. Аналіз та культура розв'язання конфліктів.
21. Фактори дотримання ділової етики та етикету в освітньому середовищі.

Комплект тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. У якій статті Закону України «Про освіту» вписані вимоги до керівника закладу освіти.
 - 1) 26 стаття;
 - 2) 30 стаття;
 - 3) 45 стаття.
2. Керівники закладів вищої освіти звітують перед загальними зборами (конференцією) колективу закладу освіти:
 - 1) щорічно;
 - 2) щоквартально;
 - 3) щомісячно;
3. Керівник закладу вищої освіти відповідно до статуту може делегувати частину своїх повноважень своїм заступникам і керівникам структурних підрозділів:
 - 1) так;
 - 2) ні.
4. Із наведеного переліку оберіть повноваження керівника закладу вищої освіти:
 - 1) організовує діяльність закладу вищої освіти;
 - 2) вирішує питання фінансово-господарської діяльності закладу вищої освіти, затверджує його структуру і штатний розпис;
 - 3) видає накази і розпорядження, дає обов'язкові для виконання всіма учасниками освітнього процесу і структурними підрозділами закладу вищої освіти доручення;
 - 4) є розпорядником майна і коштів;
 - 5) призначає на посаду та звільняє з посади працівників;
 - 6) забезпечує охорону праці, дотримання законності та порядку;
 - 7) визначає функціональні обов'язки працівників;
 - 8) всі варіанти правильні.
5. Трудові відносини всіх працівників регулює:
 - 1) Податковий кодекс України;
 - 2) Кодекс законів про працю України;
 - 3) Бюджетний кодекс України.
6. Здійснювати організацію та координацію роботи структурних підрозділів Університету; за пропозицією ректора Університету приймати рішення з усіх питань організації навчально-виховного процесу, науково-інноваційної та навчально-виробничої діяльності; розглядати інформацію, яка надходить від керівних органів, інших установ та організацій, приймати відповідні рішення; розглядати та приймати рішення щодо соціально-побутових питань – це функції:

- 1) ректора університету;
- 2) ректорату університету;
- 3) першому проректору університету.

7. Угода між працівником і власником підприємства, установи, організації або уповноваженим ним органом чи фізичною особою, за якою працівник зобов'язується виконувати роботу, визначену цією угодою, з підляганням внутрішньому трудовому розпорядкові, а власник підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган чи фізична особа зобов'язується виплачувати працівникові заробітну плату і забезпечувати умови праці, необхідні для виконання роботи, передбачені законодавством про працю, колективним договором і угодою сторін – це

8. Особливою формою трудового договору є:

- 1) посадова інструкція;
- 2) положення про структурний підрозділ;
- 3) контракт.

9. Приймати на роботу та звільняти з роботи працівників відповідно до законодавства, заохочувати та накладати на них стягнення, визначати та розподіляти між ними їх функціональні обов'язки має право ... закладу освіти.

10. Права, завдання та обов'язки проректорів визначаються:

- 1) контрактом;
- 2) посадовими інструкціями;
- 3) трудовою угодою.

11. До наведених функцій управління вкажіть відповідні їх характеристики:

<i>Функції управління</i>	<i>Характеристика функцій</i>
1) планування	А. Творення певної структури, яка дає можливість людям ефективно працювати для досягнення певних цілей.
2) організація	Б. Забезпечення досягнення організацією своїх цілей.
3) мотивація	В. Визначення того, якими повинні бути цілі організації і що повинні робити члени організації, щоб досягти цих цілей.
4) контроль	Г. Спонування членів організації до діяльності для досягнення їх особистих цілей і цілей організації.

12. Принципи і функції адміністративного управління розробив:

- 1) Ф. Тейлор;
- 2) Ф. Гільберт;
- 3) Ч. Бернارد;
- 4) А. Файоль.

13. Із наведеного переліку оберіть сучасні наукові підходи в управлінні освітою:

- 1) глобалістичний;
- 2) системно-синергетичний;
- 3) прогностичний;

- 4) гуманістичний;
- 5) аксіологічний;
- 6) особистісно-орієнтований.

14. Вкажіть модель управління, коли освітня організація розглядається як замкнута, механістична, раціональна система, управління якою націлено на забезпечення її ефективності:

- 1) модель, яка ґрунтується на критерії економічної ефективності освітньої установи;
- 2) модель, яка ґрунтується на критерії педагогічної ефективності;
- 3) модель, яка базується на критерії гнучкості;
- 4) модель, яка базується на критерії релевантності.

15. Вкажіть модель управління, коли освітню організацію розглядають як напіввідкриту, органічну природну систему, управління якою спрямоване на інтеграцію складових елементів із метою оптимізації її функціонування. Основна увага в цій моделі зосереджена на людських стосунках і управлінській поведінці.

- 1) модель, яка ґрунтується на критерії економічної ефективності освітньої установи;
- 2) модель, яка базується на критерії релевантності;
- 3) модель, яка базується на критерії гнучкості;
- 4) модель, яка ґрунтується на критерії педагогічної ефективності.

16. До наведених понять вкажіть відповідні визначення:

<i>Поняття</i>	<i>Визначення</i>
1) Управління	А. Вид людської діяльності, який розповсюджується на ділову, суспільну, сімейну та інші сфери життя людини і пов'язаний з ефективністю досягнення мети діяльності; галузь знань, яка допомагає здійснювати управлінську діяльність.
2) Управління освітою	Б. Спроможність цілісних динамічних утворень здійснювати цілеспрямовану перебудову своїх організмів відповідно до змін умов у внутрішньому і зовнішньому середовищі їх існування.
3) Менеджмент в освіті	В. Спеціальний вид діяльності в освітніх організаціях, який безпосередньо несе відповідальність за досягнення поставлених перед організаціями цілей шляхом ефективного та продуктивного використання ресурсів
4) Менеджмент освітніх організацій	Г. Процес цілеспрямованого впливу керуючої системи на керовану в межах єдиної самокерованої системи; спеціальний вид діяльності в освітніх організаціях; процес цілеспрямованого впливу суб'єкта управління (керівника) на об'єкт управління (соціальну систему), в результаті якого відбувається його якісна зміна.

17. Основними організаційними формами управління освітніми установами є:

- 1) ректорат університету;

- 2) навчально-методичні, наукові комісії;
- 3) студентська організація;
- 4) вчена рада університету;
- 5) засідання кафедр;
- 6) конференція трудового колективу університету.

18. Основними критеріями оцінювання управлінської діяльності керівника закладу освіти є:

1. Якість освітньо-виховного процесу.
2. Економічні, матеріально-технічні чинники.
3. Соціальні показники.
4. Якість наукової, науково-дослідної, інноваційної діяльності.
5. Місце вузу в вітчизняних рейтингах.
6. Рівень міжнародної діяльності.
7. Усі варіанти правильні.

19. До наведених видів планування вкажіть відповідну характеристику:

<i>Види планування</i>	<i>Характеристика</i>
1) стратегічне	А. Проміжні рубіжні досягнення бажаного результату
2) тактичне	Б. Довготерміновий очікуваний результат роботи навчального закладу
3) оперативне	В. Завдання поточного періоду

20. Управлінське рішення – це:

- 1) пошук, напрацювання та оптимальний вибір керівником найкращого способу розв'язання управлінської проблеми з багатьох можливих варіантів;
- 2) функція менеджменту;
- 3) алгоритм діяльності керівника закладу освіти, педагогічного колективу та учнів.

21. Із наведеного переліку оберіть вимоги до управлінських рішень, вони повинні бути:

- 1) науково обґрунтованими;
- 2) схваленими всіма членами колективу;
- 3) своєчасними;
- 4) легкими для виконання;
- 5) чітко сформульованими;
- 6) реальними для виконання.

22. Розташуйте у логічній послідовності етапи прийняття управлінського рішення:

- 1) прогнозування наслідків;
- 2) підбір виконавців;
- 3) визначення цілі рішення;
- 4) професіоналізм виконання.

23. Розподіліть наведені фактори, що впливають на прийняття управлінських рішень, відповідно до вказаних груп:

<i>Групи факторів</i>	<i>Фактори що впливають, що впливають на прийняття управлінських рішень</i>
-----------------------	---

А. Об'єктивні Б. Суб'єктивні	1. Зміст управлінської діяльності
	2. Соціально-політичний і економічний розвиток суспільства
	3. Особливості здійснення керівником управлінської діяльності
	4. Особливості функціонування системи освіти як певної соціальної галузі
	5. Управлінський статус керівника та учасників управлінської взаємодії
	6. Авторитет керівника, особливості взаємодії з іншими учасниками діяльності
	7. Тип закладу освіти
	8. Характеристика проблеми, яку потрібно вирішити
	9. Саморегуляція керівником своєї діяльності та поведінки
	10. Умови розв'язання управлінської проблеми

24. До наведених видів планування вкажіть відповідну характеристику:

<i>Види контролю</i>	<i>Характеристика</i>
1) попередній	А. З його допомогою вносяться корективи до процесу виконання прийнятих рішень.
2) поточний	Б. Застосовується для перевірки ефективності прийнятого рішення.
3) заключний	В. Його метою є надати більш глибоке обґрунтування рішення, що приймається.

25. Емоційно забарвлений образ, який утворився у масовій свідомості і який визначається співвідношенням між різними сторонами його діяльності та транслюється у зовнішнє середовище – це:

- 1) рейтинг закладу освіти;
- 2) статут закладу освіти;
- 3) імідж закладу освіти.

26. Сукупність типових і відносно стабільних методів впливу керівника на підлеглих з метою ефективного виконання управлінських функцій і завдань, що стоять перед організацією – це:

- 1) імідж керівника закладу освіти;
- 2) етика керівника закладу освіти;
- 3) стиль керівника закладу освіти.

27. Управлінські рішення приймаються на основі обговорення проблеми, врахування думок і ініціатив співробітників, виконання ухваленого рішення контролюється і керівником, і самими співробітниками, керівник проявляє інтерес і доброзичливу увагу до особистості співробітників, до їхніх інтересів, потреб, особливостей:

- 1) авторитарний стиль управління;
- 2) демократичний стиль управління;
- 3) ліберальний стиль управління.

28. Стиль управління, який передбачає ухвалення всіх рішень керівником, чітку окресленість «меж компетентності», тобто жорстку визначеність рангів керівників, які мають право приймати рішення з певних питань, пов'язаних з діяльністю організації. Структура керівництва є гранично жорсткою. Це означає,

що ухвалені на верхніх рівнях ієрархії рішення надходять униз як директиви, які не підлягають обговоренню – їх потрібно чітко виконувати.

- 1) авторитарний стиль управління;
- 2) демократичний стиль управління;
- 3) ліберальний стиль управління.

29. Стиль управління, який характеризують невисока активність, небажання і нездатність керівника приймати будь-які рішення, намагання уникнути будь-яких інновацій, перекладання виробничих функцій та відповідальності на інших керівників і підрозділи. Керівник надає своїм підлеглим майже повну волю у виборі завдань та контролю за ними.

- 1) авторитарний стиль управління;
- 2) демократичний стиль управління;
- 3) ліберальний стиль управління.

30. Організаційними формами взаємодії управлінської команди є:

- 1) оперативна нарада адміністрації навчального закладу;
- 2) засідання кафедри;
- 3) засідання ректорату, вченої ради (педагогічної ради);
- 4) засідання студентської організації;
- 5) конференція трудового колективу.

6. Методи навчання

Словесні: лекційний метод, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія;
практичні: метод вправ, практична робота; наочні: ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження.

7. Форми контролю

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма контролю: екзамен.

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання студента відбувається згідно положення «Про екзамени та заліки у НУБіП України».

Оцінка національна	Оцінка ECTS	Визначення оцінки ECTS	Рейтинг студента, бали
Відмінно	A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 – 100
Добре	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89
	C	ДОБРЕ - в	74-81

		загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	
Задовільно	D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	64-73
	E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-63
Незадовільно	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35-59
	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	01-34

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

9. Методичне забезпечення

1. Робоча програма.
2. Опорні конспекти лекцій.
3. Електронний навчальний курс «Законодавча база навчальних закладів».

10. Рекомендована література

Базова

1. Ніколаєнко С.М. Від освіти масової до освіти якісної (нова стратегія розвитку освіти України) / С.М. Ніколаєнко. – К., 2011. – 43 с.
2. Ніколаєнко С.М. Законодавча база управління навчальними закладами: навчальний посібник / С.М. Ніколаєнко. – К.: НУБіП України, 2015. – 225 с.
3. Ніколаєнко С. Інноваційний розвиток профтехосвіти / С. Ніколаєнко // Професійно-технічна освіта. – 2007. – № 3. – С. 5–7.
4. Ніколаєнко С. М. Керівник навчального закладу: навч. посіб. / С. М. Ніколаєнко. – Київ : НУБіП України, 2016. – 172 с.
5. Ніколаєнко С.М. Наукові дослідження в університетах – визначальний чинник зростання якості освіти / С.М. Ніколаєнко. – К. : Прок-Бізнес, 2007. – 176 с.

6. Ніколаєнко С.М. Освіта в інноваційному поступі суспільства / С.М. Ніколаєнко. – К. : Знання, 2006. – 207 с.
7. Ніколаєнко С.М. Освіта і наука. Законодавчі та методологічні основи / С.М. Ніколаєнко. – К. : Політехніка. 2004. – 279 с.
8. Ніколаєнко С. Теоретико-методологічні основи управління : монографія / С. Ніколаєнко. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2008. – 419 с.
9. Ніколаєнко С.М. Якісна освіта – шлях до справедливого суспільства знань / С.М. Ніколаєнко. – К. : НАКККіМ, 2013. – 80 с.

Допоміжна

1. Бордовская Н.В. Педагогика : учебное пособие / Н.В. Бордовская, А.А. Реан. – СПб. : Питер, 2007. – 304 с.
2. Васюк О.В. Порівняльна педагогіка : навчальний посібник / О.В. Васюк. – [3-тє вид., доп. і перероб.]. – К. : НАКККіМ, 2013. – 352 с.
3. Гладкова В.М. Професійне самовдосконалення менеджерів вищих навчальних закладів : акмеологічні основи : монографія. – К. : Освіта України, 2013. – 350 с.
4. Деревянко Б.В. Послуги у сфері освіти: правове регулювання : монографія / Б.В. Деревянко; МВС України, Донецький юридичний інститут. – Донецьк : ПП «ВД «Кальміус», 2013. – 388 с.
5. Законодавство України про освіту : збірник офіційних текстів законів станом на 22 січня 2013 р. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 274 с.
6. Копилов В.О. Когнітивні метаморфози влади / В.О. Копилов // Гуманітарний часопис. – 2007. – № 1. – С. 43-54.
7. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес: Матеріали до першої лекції / Уклад. М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, К.М. Левківський, Ю.В. Сухарніков; відп. ред. М.Ф. Степко. – К., 2004. – 24 с.
8. Ничкало Н. Ринок праці і проблеми модернізації підготовки кваліфікованих робітників / Н. Ничкало // Проф.-техн. освіта. – 2004. – № 1. – С. 4–12.
9. Родіонова Н.М. Стан та перспективи розвитку системи професійної підготовки кваліфікованих робітників / Родіонова Н.М. // Духовність особистості: методологія, теорія і практика. – 3 (56) – 2013. – С. 130-137.
10. Сацик В. Сучасні моделі дослідницьких університетів: витоки, стратегії розвитку та перспективи розбудови в Україні / В. Сацик // Ідеологія і політика. – 2012. – № 2. – С. 25-39.
11. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка : навчальний посібник / А.А. Сбруєва. – [2-ге вид., стер.]. – Суми : ВТД „Університетська книга”, 2005. – 320 с.
12. Сергеева Л.М. Інституції професійно-технічної освіти країн Європейського Союзу : навчальний посібник / Л.М. Сергеева. – К. : Арт Економі, 2012. – 120 с.
13. Сергеева Л.М. Якісна професійно-технічна освіта – соціально вразливій молоді: навчально-методичний посібник / Л.М. Сергеева, Н.З. Софій. – К. : Арт Економі, 2012. – 168 с.

14. Татарінов І. Є. Світова практика формування рейтингів університетів: визначення найбільш об'єктивних критеріїв та індикаторів оцінювання / І. Є. Татарінов, О. В. Герасимов // Український соціум. – 2013. – № 1(44). – С. 100-116.

11. Інформаційні ресурси

1. Боголіб Т.М. Розвиток інноваційної економіки і елітна освіта / Т.М. Боголіб. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.dissertlib.com/left_menu%20papka/rozvitok.php
2. Бюджетний кодекс України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
3. Глобальні проблеми і виклики XXI століття в кн. Економічна інтеграція і глобальні проблеми сучасності (2005) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://library.if.ua/book/121/8047.html>
4. Гребнев Л.С. Россия в Болонском процессе: середина большого пути? / Л.С. Гребнев. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tsure.ru/oleg/vao/part1/Grebnev.doc>
5. «Європа 2020»: нова стратегія розвитку. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://fra.org.ua/uk/an/analitika/publikatsiyi/ievropa-2020-nova-strateghiia-rozvitku>
6. Закон України «Про вищу освіту». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
7. Закон України «Про дошкільну освіту». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
8. Закон України «Про загальну середню освіту». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/651-14>
9. Закон України «Про освіту». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>
10. Закон України «Про позашкільну освіту». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1841-14>
11. Закон України «Про професійно-технічну освіту». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/103/98-вр>
12. Історія сучасного світу. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.history.vn.ua/book/suchasnogo/4.html>
13. Луговий В. І. Національна рамка кваліфікацій, які пов'язані з вищою освітою : стан і труднощі розроблення в Україні [Електронний ресурс] / В. І. Луговий // Режим доступу : <http://www.tempus.org.ua/uk/national-team-here/219-nacionalna-ramka-kvalifikacij.html>
14. Податковий кодекс України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
15. Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і навчальних закладах. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0969-01>
16. Постанова «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341->

2011-п

17. Програма розвитку Національного університету біоресурсів і природокористування України на 2015-2020 роки «Голосіївська ініціатива – 2020». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://nubip.edu.ua/node/3980>

18. Рейтинг МОН – 2013. Національна система рейтингового оцінювання вищих навчальних закладів. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.mon.gov.ua/img/zstored/files/Рейтинг_МОН_2013.doc

19. Стояненко І.В. Формування економіки знань як реальність та необхідність сьогодення / І. В. Стояненко // Ефективна економіка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1230>